

SVOBODNA SLOVENIJA

“ESLOVENIA LIBRE”

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 260254

GLASILO SLOVENCEV V JUŽNI AMERIKI

Año (Leto) VI.

Buenos Aires, 15. januar (enero) 1948

Nº (Štev.) 2.

Tisk in svoboda

Za nas Slovence je značilno, da radi mnogo pišemo in še raje mnogo beremo. Če bi kdo v zadnjih desetletjih hotel sestaviti statistični pregled o tem, kateri narod v Evropi največ piše ali bere, bi bila ugotovitev za nas Slovence zelo častna. Imeli smo celo vrsto solidnih tiskovnih podjetij, številne založbe so vsako leto pošijale med ljudstvo množine knjig leposlovnega ali poučnega značaja, vsem na čelu je bila dolgo dobo naša slavna Družba sv. Mohorja. Tik pred drugo svetovno vojno je v Sloveniji izhajalo več sto dnevnikov, tednikov, revij in strokovnih listov in ob koncu leta je bilo treba natisniti kar celo brošuro, da je bilo mogoče navesti vse, kar je bilo v preteklem letu natisnjega in objavljenega. Tiskana beseda je izraz kulturne stopnje pri posameznem narodu. Opozovalec razmer v Srednji Evropi, je v ameriškem tisku objavil, da meni, da so v Srednji Evropi Slovenci bili na najvišji kulturni stopnji ravno zaradi razširjenosti tiskane besede.

Ko je v Sloveniji zavlada komunistična diktatura, se je to stanje čez noč spremenilo. Prejšnje tiskarne so še bile na razpolago, saj so jih komunisti zaplenili in tudi zaloge papirja so bile še tolikšne, da bi mogla iti knjižna produkcija nemoteno naprej. Toda čez noč je vse otrpnilo; število dnevnikov in tednikov se je najprej skrčilo. Pa ne samo to! Listi so začeli pisati samo tisto, kar je bilo komunistični stranki všeč. Svobodnega poročanja ni več in edina dnevnikar, ki trenutno v Sloveniji še izhajata, objavljata enako poročila uradnih tiskovnih agencij in sicer jugoslovanske agencije “Tanjug”, zunanja poročila pa smejo biti objavljena samo tista, ki jih širi sovjetska agencija “Tass”.

Se hujše pa je s knjigami in revijami. “Vrednost” knjige ali članka se danes ne ceni po umetniški ali znanstveni višini, ampak po tem, kako vsebina služi komunistični tendenci. Ker ni svobode tiska, tudi ni svobodnega pisanja in tako je izdajanje knjig ali revij silno padlo, če ni na nekaterih področjih sploh zamrlo. Verski tisk je pa sploh zatrt.

Danes prihaja med Vas druga številka lista “Svobodna Slovenija”. Še vedno v začetnem razvoju, toda v popolni zavesti, da izhaja v deželi svobode, kjer ni ovir in ne sledov diktature. V Argentini izhaja svobodno nešteto dnevnikov in drugih listov v obsegu in obliki, ki je pri nas nismo bili vajeni. Svobodno se objavljajo in tiskajo novice z vseh strani sveta in iz vseh virov in čitatelj si more sam sproti ustvarjati svojo sodbo.

Te svobode je deležen tudi naš

list, čigar namen in cilj pa hoče biti zlasti ta, da bi med nami, Slovenci ohranil zavest tiste zvestobe visoki kulturni stopnji in naši skupni povezanosti, ki nas je družila doma, ko smo s tiskom gojili tiste vrline, ki so nas v tekmi z drugimi sosednimi narodi ohranile na tisti višini, da smo se na sicer tako ogroženem ozemlju trdno ohranili v najtežjih časih.

Nov svet in nove razmere nam nudijo svobodo, toda v tej svobodi moramo znati prav izbirati, pravilno usmerjati svoje delovanje in z vsemi silami podpreti tiste, ki nam hočejo ohraniti tiste ideale, ki so nas pravilno vodili doma in nam zato tudi v tujini ne morejo škodovati. V domovini danes ni svobode in umira tudi tisto, kar nas je najbolj odlikovalo in to je bila služba duhovnim vrednotam.

“Svobodna Slovenija” hoče nadaljevati to tradicijo; pridružite se nam in nas pri tem plemenitem stremljenju podprite moralno in materialno. Če smo trenutno obsojeni na to, da smo daleč proč od svoje pravde domovine, tedaj vsaj zbrani okoli tega lista nosimo v sebi prepričanje, da nam zavesti duhovne slovenske skupnosti nikdo ne more odvzeti.

SLOVENSKI KLUB V BUENOS AIRESU

V Buenos Airesu se ustanavlja Klub slovenskih beguncev, ki bo imel dvojno nalogo: združiti vse že semkaj došle slovenske begunce in jim biti v vsestransko podporo in pa sodelovati pri delu za tako nujno imigracijo še ostalih tisočev slovenskih beguncev v Argentino. Za sedaj vrši ti dve nalogi Slovenski socialni odbor v Buenos Airesu.

Vsakdo ve, koliko težav je treba premagati, da se izvedejo vse določbe o prevozu in kolikšne so potem še skrbi, da si begunci, ki pridejo semkaj, najdejo stanovanje in namestitev. Da bi se vse to moglo uspešno izvajati in urejati, je nujno potrebna pisarna s primernim osebjem. Toda pisarne ne bo mogoče postaviti na noge brez sodelovanja vseh tistih, ki so že prišli v Argentino.

To sodelovanje pa naj bilo moralno, gmotno in dejansko. Moralno naj bi vsakdo sodeloval tako, da bi v svoji okolici blagodejno vplival na razpoloženje rojakov. Med begunci se naj utrjuje zavest, da je treba pogumno in s krščanskim optimizmom vztrajati v trdi življenjski borbi, da je treba ohranjati v sebi in v svojih družinah vse, kar so lepega in dobrega v srcih prinesli s seboj, da bi v lju-

En la tierra de la Libertad y del Derecho

Nosotros, que hemos visto con nuestros propios ojos como es la “libertad” asiática, no pudimos creer ya, que aún existe en el mundo una nación, donde el hombre puede vivir en paz. Y hemos llegado a la Argentina, donde hay tanta libertad que nos parece demasiado a nosotros, acostumbrados a la situación europea. En la República Argentina no hay campos de concentración, cámaras de tortura como las puede idear únicamente la bestialidad asiática, ni hora de queda, ni policía secreta, que te sacan de la cama en el medio de la noche, para no volver más, ni sabuesos a sueldo que te siguen a cada paso y están dispuestos de declarar ante el “Tribunal popular” contra tuyo tal cual como les fué encargado; aquí no hay tarjetas de identificación de distintos colores, para los de más o menos confianza. Aquí también el opositor puede sentarse en las oficinas nacionales y votar en contra de sus benefactores. Con una sola palabra: LA LIBERTAD COMO LA HEMOS DESEADO NOSOTROS Y PARA LA CUAL HEMOS LUCHADO NOSOTROS.

A Dios y al Gobierno Argentino estamos sinceramente agradecidos, de poder disfrutar de esta libertad al menos en tierra extraña, si no nos fué posible en nuestra patria.

Nuestra gente tratará de pagar este regalo precioso que es la libertad, con el trabajo honesto y constante, que les dará al mismo tiempo su pan de todos los días y a la nación servirá para un progreso económico aún mayor. Todos hemos iniciado la labor con alegría y orgullo: Jóvenes y viejos, agricultores, obreros, artesanos e intelectuales. A ninguno avergüenza el trabajo manual. Estamos orgullosos de nuestras manos callosas.

Estamos en un país, donde hay trabajo suficiente. Y también hay ganancia, de manera que cada uno podrá vivir decentemente. Aún más vale que aquí nuestro trabajo es apreciado. Todos los días podemos ver, como las casas llaman expresamente a obreros eslovenos, porque son inteligentes y laboriosos. Y el Gobierno nos ofrece desde la primera hora su amparo. Las leyes sociales están muy bien y el inmigrante goza de sus privilegios igual que el nativo.

Así veremos que nuestro hombre común, cuando haya vencido los obstáculos iniciales, estará muy contento y le gustará vanagloriarse, que tiene algún dinero ahorrado.

Naturalmente todo esto no entra en la cuenta a la gente, que tienen la orden de proclamarnos como criminales de guerra, traidores, asesinos, etc., y boicotiarnos en todo sentido. A nosotros todo esto nos importa muy poco. Estamos acostumbrados a la vida dura y sabemos vivir de lo nuestro. Algo nos llamó la atención en los últimos tiempos. Algunos de nuestra gente han notado, que algunos compañeros y superiores, simpatizantes con los izquierdistas, les hacen dificultades en el trabajo. En algunos casos hemos sabido que ello se debía a la influencia de nuestros compatriotas marxistas, los que intentan de tal manera satisfacer la orden de boicot. Queremos decir con toda claridad, que haremos todo lo necesario para eliminar tales síntomas en sus comienzos. Nosotros como obreros haremos todo lo que las leyes nos piden, pero tenemos también la seguridad de que la legislación Argentina nos protegerá plenamente.

Pedimos a nuestra gente, que denuncien inmediatamente toda actitud sospechosa a las autoridades competentes.

No hemos llegado acá para malgastar las libertades de esta Nación hospitalaria, y tampoco permitiremos que lo hagan los otros, en perjuicio nuestro y del país, y menos de la gente que se han hartado de la libertad verdadera y les tira el corazón hacia otra “libertad” que nosotros conocemos mucho mejor que ellos.

bezni in bratstvu živeli med seboj in da bi imeli smisel za slovensko skupnost ter veselje za požrtvovalno sodelovanje pri njej. Gmotno bi naj vsak begunec, ki je že v službi, mesečno prispeval, da bi se z nabranimi gmotnimi sredstvi vzdrževala pisarna in njeno osebje. Dejansko pa bi naj vsakdo prispeval z dragocenimi nasveti in s posredovanjem pri iskanju služb.

Na informativnem sestanku, ki je bil na Silvestrov večer 1947 je bilo sklenjeno, da se začne pripravljati vse potrebno, da bi se izvedla ustanovitev Kluba slovenskih beguncev. Na tem sestanku

sta o dosedanjem delu Socialnega odbora poročala predsednik č. g. Hladnik in tajnik g. Skubic. Navzoči so nato sklenili sestaviti začasni odbor, v katerem so (širši odbor): Hladnik Janez, Skubic Anton, Lenček Ladislav, dr. Miloš Stare, Marija Petelin, inž. Brodnik, dr. Komar, Albreht in Šabec. Ta širši odbor bo v pomoč dosedanjemu Socialnemu odboru, ki ga kot ožji odbor sestavljajo prvi peteri: Hladnik, Skubic, Lenček, dr. Stare in Petelinova. Navzoči so nato g. Hladniku, ki je največ pripomogel s svojim prizadevanjem k slovenski emigraciji v

(Dalje na 2. strani)

Eden ali dva sveta

Ko smo zadnji opisali neuspeh londonske konference in ob koncu članka omenili, da je prva ofenziva "kominforma" v Evropi propadla, smo povdarili, da so v Evropi v boju proti komunizmu močne sile, ki so kos komunistični taktiki, kadar se zavedo, kakšne vrednote so na kocki. Prvi napad komunizma proti izvedbi Marshallovega načrta je propadel, ker so množice v Franciji in Italiji v veliki večini izprevideli, kako so komunistična gesla o tem, da brani komunizem narodno samostojnost in socialni napredek pred ameriškim kapitalizmom, neresnična. Na milanskem kongresu, ki se je te dni zaključil, je Togliatti italijanskim komunistom obljubil, da bo italijanska komunistična stranka prešla v državljansko vojno, če levica pri aprilskih volitvah ne dobi večine; v Franciji je bila posledica komunističnega poloma ta, da je v Glavni strokovni zvezi nastal razkol in so se nekomiunistični delavci odcepili in ustanovili svojo strukovno zvezo. V Angliji prehaja delavska vlada v odločno borbo proti sovjetskemu imperijalizmu in predsednik Atlee je napovedal še večji odklon angleške zunanje politike proti Rusiji.

V Lake Successu pa se je te dni sešla takoimenovana "mala skupščina" organizacije združenih narodov. Na zasedanju pa že ni več navzoča Sovjetska zveza in nobena od držav, ki so za sovjetskim železnim zastorjem. številni mednarodni komentatorji menijo, da je ta odsotnost Sovjetske zveze že zelo jasn znak zato, da so šteti meseci ali tedni, koliko časa bo sovjetska vlada s svojimi sateliti še članica te organizacije.

Kaj vse to pomeni? Pokojni ameriški državnik in eden izmed voditeljev ameriške republikanske stranke je v začetku leta 1944 napisal knjigo, v kateri je popisal svoje potovanje po državah, ki so se tedaj skupno vojskovale proti Italiji in Nemčiji. Svoji knjigi je dal naslov "One world", hoteč s tem nakazati, da se iz te vojne poraja v okviru zaveznikov taka organizacija sveta po vojni, da bo na podlagi Združenih narodov ustvarjena tista skupnost med narodi in državami, da bo za vedno izključena obnovitev take žaloigre, kakor je bila najprej prva in nato druga svetovna vojna. Sovjetska zveza je bila med tem namreč že pristala na to, da se po skupni zmagi ustanovi Organizacija združenih narodov, ki bo vsem narodom zagotovila miren razvoj in prospeh, strahoto vojne pa izločila ali vsaj onemogočila.

Dve in pol leti je že poteklo od konca vojne in tudi Organizacija združenih narodov deluje, že nad dve leti. Toda glavni zavezniki so se med tem s težavami priborili

(Nadaljevanje s 1. strani)

Argentino, izrekli zahvalo in ga prosili še za nadaljnje požrtvovalno sodelovanje.

Do nadaljnjega bo poslovala slovenska pisarna v ulici Austria 2307 in sicer ob delavnikih dopoldne od 8.30 do 11. ure in popoldne od 16. do 18. ure, ob nedeljah in ob praznikih pa dopoldne od 10. do 12. ure.

do nekaterih manjših uspehov (podpis mirovne pogodbe z Italijo in balkanskimi državami in Finsko), glavna naloga mirovne pogodbe z Nemčijo in Japonsko pa ostaja še odprta in nobenih izgledov ni, da bi do tega kmalu prišlo. Obratno — po ukazih iz Moskve mora kominform Evropo potisniti v večjo bedo, kakor pa je bila med vojno.

Privid o "enem — skupnem svetu" je bil tedaj lažen in se napoveduje kot neizvedljiv. Sovjetski zastopnik je v Organizaciji združenih narodov tako nastopal, da je to ustanovo popolnoma omrtvičil. Pri vseh glasovanjih je bilo na ruski nstrani navadno samo šest do sedem glasov, nad štirideset članic pa je bilo vedno proti sovjetskim nameram.

Kakor v notranji politiki posameznih držav, tako je tudi v mednarodni politiki komunizem predstavnik manjšine, ki pa tega dejstva nikdar ne prizna in zato mora s sredstvi nasilja nastopati v zunanji politiki prav tako, kakor tlačji z nasiljem in krivico toliko narodov tam, kjer je na oblasti komunistična diktatura. Zato vidimo, da podpihuje komunizem novo državljansko vojno v Italiji,

IZ VSEGA SVETA

General Markos, vodja grških komunističnih upornikov, je napovedal sestavo lastne grške vlade, predno je z albanskega, jugoslovanskega in bolgarskega ozemlja sprožil novo ofenzivo, da bi zasedel mesto Konica, kjer bi naj bil sedež njegove vlade in središče ozemlja, ki bi ga zasedel. Toda vladne čete so njegov napad na Konico razbile in sedaj pode njegovo vojsko nazaj čez mejo. Njegova "vojna" poročila objavlja zlasti jugoslovanska agencija Tanjug in kazalo je, da bo Titova vlada prva, ki bo Markosov komunistični režim priznala; nato bi izrekla priznanja še bolgarska, albanska, romunska in druge vlade, ki so za sovjetskim železnim zastorjem. Ko bi bila ta priznanja izvedena, bi lahko te vlade uradno in javno podpirale Markosa in ga zalagale zlasti z orožjem. Toda ameriška in angleška vlada sta ostro opozorili jugoslovansko, bolgarsko in albansko vlado, da bi bile posledice zelo resne, če bi imenovane vlade Markosa priznale.

Medjunarodna vojska na grški meji. — Organizacija Združenih narodov ima v Grčiji komisijo, ki nadzira dogodke ob severni grški meji in stalno opazuje vse, kar je v zvezi z vojsko generala Markosa proti Grčiji. Sovjeti in države pod sovjetskim vplivom sicer to komisijo prezirajo, toda komisija vendar vrši svoje delo naprej. Ko se je delavnost čet generala Markosa povečala, je bilo objavljeno, da bodo čete USA v Grčiji povečane in tudi angleška vlada je sklenila podaljšati navzočnost svojih čet v Grčiji in v bližnji bodočnosti povečati tudi svojo oboroženo silo v Grčiji. Oba sklepa sta v zvezi s pripravi, da bi ameriške in angleške čete v smislu naročil komisije Združenih narodov zasedle vso severno mejo Grčije. Prva posledica bi bila ta, da bi se oddelki Markosove vojske morali poslej vojskovati proti vojski, ki bi opravljala svojo nalogo v imenu Združenih narodov. V tem slučaju bi se vsa zadeva grške državljanske vojne v varnostnem svetu Združenih narodov tako zaostri-

Tiskovni sklad "SVOBODNE SLOVENIJE"

Naši prošnji za prispevke v Tiskovni sklad "SVOBODNE SLOVENIJE" so se nekateri že odzvali in tako so darovali:

M. T. dolarjev 15.—; N. N. pesov 5.—; N. N. pesov 5.—; P. J. peso 1.—

Te dni bodo naši zaupniki in prijatelji prejeli posebne bloke za nabiranje prispevkov za Tiskovni sklad. Iskreno prosimo vse naše prijatelje in čitatelje, da ne nam ne odklonijo te podpore. Vsak, tudi najmanjši prispevek nam bo dobrodošel. Prisrčna hvala!

do jo vzdržuje v Grčiji in Kitajski in da računa nanjo v Franciji. Kakor sta Hitler in Mussolini nasilno postavljala svet pred izvršena dejstva, tako izsiljuje danes sovjetska politika zase prednosti s sredstvi krvi in strahovanja.

Enotna organizacija sveta se z Zv. narodov pred drugo svetovno vojno ni mogla izvesti, ker sta nacistični in fašistični totalitarizem onemogočala spoštovanje mednarodnega reda in pravice. Zamisel skupnosti narodov pa je po drugi svetovni vojni propadla, ker je komunizem zavrgel načelo, da sta svoboda in pravica temelj slehernega reda, torej tudi v mednarodni politiki. Komunizem pa stoji in pada z nasiljem — in zato se danes večja napetost, ki žene svet v razkol, kateremu sledi lahko samo katastrofa.

la, da bi prišlo ali do izključitve cele vrste držav, ki podpihujejo državljansko vojno v Grčiji, ali bi pa prišlo do izvedbe protiukrepov, ki jih predvidevajo člani listine Združenih narodov. Protiukrepi gospodarskega značaja bi bili najmanj, kar bi se v tem slučaju zgodilo.

Nova država na Balkanu. — Ko so Markosovo čete prodirale v Grčijo, so listi objavili zanimivo poročilo, da je bil med komunističnimi strankami na Balkanu sklenjen dogovor, da se po uspešni Markosovi ofenzivi na Balkanu sestavi nova država s Solunom kot središčem. Ta država bi obsegala ozemlje grške Makedonije, del turške zahodne Tracije, macedonsko ozemlje, ki pripada Jugoslaviji in macedonsko ozemlje, ki je pod Bolgarijo. Ta nova komunistična republika bi tako sovjetom odprla pot na Egejsko morje. Nevarnost tega sovjetskega vdora je bila, ki je verjetno vplivala na sklep ameriške in angleške vlade, da se poveča njuna vojna sila v Grčiji.

Romunski kralj Mihael odstopil. — Med tem ko narašča napetost zaradi državljanske vojne v Grčiji, se komunistični režimi na Balkanu in v Srednji Evropi še trdneje povezujejo med seboj, da bi bili kos morebitnim posledicam, ki jih sami izzivajo. V vseh teh državah je zato treba odstraniti vse tisto, kar bi moglo biti na poti enotnem nastopanju ali usmerjanju sil. Ko je Tito v Varni z Dimitrovom podpisal zavezniško pogodbo, je rekel, da so vezi med Jugoslavijo in Bolgarijo tako trdne, da že ni več treba oklicati skupne federacije. Samo federacija jugoslovanskih narodov, to je bolgarskega in ostalih jugoslovanskih, bi bila premalo in nekaj tako nacionalističnega, da bi bilo to proti pravim namenom komunistične politike. Ni izključeno, da se v zvezi z naraščanjem napetosti zaradi Grčije med komunističnimi režimi pripravlja protiukrep in sicer federacija sovjetskih

(ljudskih) republik na Balkanu. Nemo goče pa bi bilo, da bi v takem komunističnem prezidiju teh republik sedel tudi kralj Mihael kot suveren romunske države, ki bi bila članica te federacije. Ko bo v nekaj mesecih sovjetska vojska po določbah ev. mirovnih pogodb z Avstrijo in Nemčijo zapustila svoje postojanke na Balkanu in v Srednji Evropi, bo federacija balkanskih sovjetskih republik že toliko izvedena, da zamore izglasivati tudi priključek k Sovjetski zvezi in na obalo Jadrana bi se vrnil sovjetski vojak ne kot izvrševalec dogovorov o premirju ali mirovnih pogodb ampak kot stražar skupnega ozemlja.

Angleška vlada napoveduje spremembo v zunanji politiki. — Po neuspehu londonske konference zunanjih ministrov je angleška vlada sklenila svojo zunanjo politiko še bolj postaviti na temelje ideološke borbe, ki deli svet in sicer na eni strani je skupina držav, kjer vlada demokracija, na drugi strani pa skupina držav, kjer se pod vodstvom sovjetov vsiljuje tolikim narodom nasilje komunizma. Listi poročajo, da postaja Bevin, angleški zunanji minister, najpopularnejša osebnost v angleški vladi; predsednik vlade Attlee pa je ob novem letu imel govor, v katerem je ostro obsodil namene komunizma in sovjetskega imperijalizma. V angleških strokovnih organizacijah pa se nadaljuje čiščenje in posamezne strokovne organizacije izločajo z velikanskimi večinami glasov dosedanje funkcionarje — komuniste in jih nadomeščajo s protikomunisti.

Sovjetski pritisk. — Dočim opravljajo delo sovjetskega imperializma v Evropi predvsem tiste sile, ki so se včlanile v kominform (kominternu v drugi izdaji) in ki ima svoj sedež v Belgradu, se pritisk sovjetske diplomacije razvija v smeri proti Perzijskemu zalivu in proti Indiji. V Perziji je prišla na površje nova vlada, ki pravi, da "želi" prijateljskih stikov v Sovjetsko zvezo, toda zastopniki sovjetskega veleposlanništva so že zapustili Teheran. — Novi državi v Indiji, Pakistanu, pa je sovjetska vlada poslala predlog, da se med obema državama sklene 20 letna pogodba o prijateljstvu in zavezništvu. Angleški listi pišejo, da je ta ponudba prvi korak, da bi sovjeti vsilili Pakistanu tak vpliv, kakor ga imajo v svojih satelitskih državah na Balkanu.

Razkol v francoski strokovni zvezi. — Komunisti so zadnji dve leti popolnoma obvladali francosko strokovno zvezo. Ko je komunistična stranka po navodilih "kominforma" organizirala stavke v Franciji v novembru in decembru, je za izvedbo prejetih navodil porabila strokovno zvezo. Veliki del francoskega delavstva je sedaj prelomil s strokovno zvezo, ki jo komunisti izrabljajo za svoje politične namene in pod vodstvom socialističnega voditelja strokovnih organizacij je bila ustanovljena nova francoska strokovna organizacija, ki je takoj popolnoma prelomila s komunisti.

V deželi svobode in pravice

Mi, ki smo na lastne oči videli, kakšna je azijska "svoboda", kar verjeti nismo mogli več, da je kje na svetu dežela kjer človeka lahko v miru živi. Pa smo prišli v Argentino, kjer je svobode toliko, da se nam, vajenim evropskih razmer, zdi da je preveč. Argentina nima ne koncentracijskih taborišč, ne mučilnic, ki jih zmore le azijska bestijalnost, ne policijskih ur, ne tajnih policij, ki te sredi noči dvignejo s postelje, pa se ne vrneš nikdar več, ne plačanih vohunov, ki ti slede na vsak korak in so pripravljeni pred "ljudskim sodiščem" pričati proti tebi točno tako, kot jim je bilo naročeno; tu ni izkaznic raznih barv za bolj ali manj zanesljive, tu lahko tudi opozicionalec sedi v državnem uradu in voli proti svojim delodajalcem. Z eno besedo: svoboda, kakršno smo si tudi mi želeli in se zanjo borili.

Bogu in argentinskim oblastem smo odkrito hvaležni, da moremo to svobodo okušati vsaj v tuji deželi, če nam je ni bilo dano v naši domovini.

Naši ljudje se bodo skušali odolžiti za ta dragoceni dar svobode z resnim in poštenim delom, ki bo njim samim dalo kos kruha, deželi pa pomagalo do še večjega gospodarskega napredka. Vsi smo z veseljem in ponosom prijeli za delo: stari in mladi, kmetje, delavci, obrtniki, inteligenti. Nikogar ni sram ročnega dela. Ponosni smo na svoje žuljave roke.

Smo v deželi, kjer je dela dovolj. In tudi zaslužka, tako da se bo vsadko lahko pošteno preživel. Še več pa je vredno to, da je tu naše delo cenjeno. Vsak dan vidimo, kako razne tvrdke izrečno iščejo slovenske ljudi, ker so inteligentni, pridni in pošteni. In država nam nudi takoj prvo uro vse svoje varstvo. Socialna zakonodaja je na višku in naš priseljencec je vseh socialnih pravic deležen prav tako kot domačin.

Tako vidimo, da je sleherni naš človek, ko premaga neizogibne začetne težave, zadovoljen in se rad pohvali, da ima že nekaj stotakov prihranjenih.

Vse to seveda ne gre v račun ljudem, ki jim je bilo ukazano, da nas morajo proglasiti za vojne zločince, izdajalce, morilce, itd. ter nas na celi črti bojkotirati. Nam gre vse to kaj malo na mar! Smo vajeni trdega življenja in znamo živeti na svoje. Na nekaj pa smo le postali pozorni zadnje čase. Nekateri naši ljudje so po gotovih obratih zaznali, da jih levičarsko usmerjeni mojstri in sodelavci šikanirajo, zapostavljajo in jim delajo razne težave. V nekaterih slučajih smo mogli ugotoviti, da se je to zgodilo na pobudo naših marksistično usmerjenih rojakov, ki skušajo na ta način ugoditi naro-

čilu glede bojkotiranja. Povemo jasno, da bomo storili vse potrebno, da se taki pojavi v kali zatro. Mi bomo kot delavci storili vse, kar zakon od nas zahteva, imamo pa tudi zagotovilo, da nas bo argentinska zakonodaja brezpogojno zaščitila.

Naše ljudi prosimo, naj vsak sumljiv slučaj javijo takoj na pristojno mesto.

Nismo prišli sem zato, da bi zlorabljali svobodoščine te gostoljubne dežele, pa tudi ne bomo dopustili, da bi jih zlorabljal kdo drugi v našo in državno škodo, najmanj pa ljudje, ki jih presite prave svobode, vleče srce v ono "svobodo", ki jo mi bolje poznamo kot pa oni.

Stanovanj ni!

Stanovanje je najtežje vprašanje priseljence. Desettisoče hiš grade na vseh koncih in krajih, toda pritok ljudi je še večji, tako da vse s skrbjo gleda na ta pereči problem.

Želja slehernika je: imeti svoj lastni dom. Ti, ki so pred nami prihajali semkaj, ga že imajo. Za-

Novice iz Slovenije

Uvajanje kolhovoza na Kočevskem. — Komunistični režimi skušajo uničiti samostojna kmetijska gospodarstva na ta način, da uvajajo kolhoze, to je prisilno skupno obdelovanje zemlje, na kateri kmetji niso več gospodarji. Sedaj so take kolhoze začeli uvajati tudi v Sloveniji in sicer na Kočevskem. Tja so nasilno preselili večje število kmečkih družin iz Gorenjske in Mežiške doline. Država ima tam 22.000 ha zemlje in od te je 1000 ha orne zemlje; pet poljedelskih zadrug pa ima osem zaokroženih posestev. — Iz Trsta pa smo prejeli poročilo, da vlada v Sloveniji med kmečkim prebivalstvom velik preplah, ker se govori, da se bo začelo nasilno ustanavljanje kolhozov. Komunistične oblasti so davčnim uradom ukazale, da morajo začeti močno obdavčevati kmečka posestva, prvi korak, ki naj kmeta upogne, da se bo vdal nasilnemu odvzemu svojega posestva in pristopil v kolhoz. Na raznih zborovanjih govorniki grmijo proti kmetškemu stanu, ki da ne izpolnjuje tistega, kar je bilo v petletki za Jugoslavijo predvideno. Kolhoze pa mislijo uvesti tudi zaradi tega, da bi podeželju odvzeli delovno silo in jo vključilo v industrijo, ker industriji baje primanjkuje delovnih moči.

Smrtna kosa v Sloveniji: V tednu od 30. nov. do 6. dec. so umrli v Sloveniji dr. Ernest Rekar, vseučiliški prof. dr. Milan Škerlj, Hybašek Vojteh, bivši prof. na gimnaziji v št. Vidu nad Ljubljano, Mrak Matija, bivši dekan v Stari Loki, Povšič Alojzij, redovnik in Meršol Janez, župnik v pokoju.

Preganjanje duhovščine na Primorskem. — Vez Kras pozna župnika Kjudra kot zavednega Slovenca, ki so ga zaradi njegove zavednosti preganjale fašistične oblasti. Zdaj ga preganjajo komunisti. Prepovedali so mu opravljanje dušnopastirskih poslov in mu one-

čeli so skromno in si polagoma znesli skupaj prijetno gnezdece.

Kako rešiti to vprašanje!

Prvi način: kupiti parcelo na dolge obroke in si za prvo silo postaviti skromno bivališče. Po tukajšnjem načinu zidave se lahko zgrade tri stavbe na isti parceli — ena za drugo. Tako se stavbišče poceni za dve tretjini. Lesena stavba za začetek kar zadostuje. Predmestne občine dajejo dovoljene za postavitev takih provizoričnih hišic. Polagoma se taka hišica spremeni v zidano, kakršni so pač lastniki zaslužki.

Drugi način: Najeti celo hišico, ki jo potem lahko zasede več posameznih ljudi. Če si uredijo skupno kuhinjo, pride hrana in stanovanje za posameznika izredno poceni.

Važno je, da bi se naselili blizu skupaj. Če bo tičal vsak v svojem koncu tega velenja, se bo zgubil: versko, moralno in narodnostno. Ni ga sredstva, ki bi nas moglo povezati v enoto, če bomo razkropljeni.

Skupno sožitje pa je mogoče le tedaj, če je vsadko pripravljen na majhne osebne in materialne žrtve. Samo enako misleči in požrtvovalni ljudje si bodo uredili prijetno življenje pod skupno streho.

mogućili vsako delo. Pa župnik Kjuder ni edini duhovnik na Primorskem, ki so mu komunisti onemogućili delovanje.

Incident v Solkanu. — Tik pred božičnimi prazniki je prišlo do hudih incidentov v Solkanu. Titovske oblasti so namreč prebivalstvu za božične praznike razdelile samo po pol kg. krompirja na osebo. To je prebivalstvo tako razkačilo, da je začelo demonstrirati; komunistični miličniki in agentie OZNA-e pa so začeli streljati v množico in je bilo več oseb zadetih, od teh štiri smrtno.

Žalostni dogodek ob meji. — Koncem novembra so titovski vojaki ob meji ustrelili Hrasta iz Stanovišča pri Breginju. Fant je hotel pobegniti iz "rdečega raja". Zgodilo se je to ob reki Nadiži med Breginjem in Plastiščami. Albin Hrast je že pred 15. septembrom prenesel svojo obleko na drugo stran meje, sam pa je ostal, da bo videl, če se morda le da vzdržati v "svobodi". Pa ni šlo in ko je usodnega dne skušal prečkati mejo, je zadel na stražo, ki ga je brezsrčno takoj ustrelila. Pokopali so ga na domačem pokopališču pri Sv. Križu nad Sedlom.

Drežniški župnik, č. g. Češornja, tudi ni prejel od titovskih oblasti dovolnice, da bi smel opravljati dušnopastirsko službo v domači fari.

Sovjeti se zahvaljujejo Jugoslaviji. — OZNA je v vseh razprodajalnicah časopisov in tudi po zasebnih hišah zaplenila tisto število moskovskega dnevnika "Izvestja", ki poroča, da je Jugoslavija sovjetom za 30. obletnico komunistične revolucije darovala 800 vagonov masti in mesa. Ko so namreč ljudje to novico brali, so se silno razburili, ker so menili, da je narobe res, da sovjeti Ju-

goslavijo podpirajo. Ljudje sami žive v pomanjkanju, Tito pa pošilja sovjetom taka darila.

Komunistično zborovanje v Solkanu. — Notranji minister ljubljanske vlade Boris Kraigher in France Bevk sta 23. novembra priredila zborovanje v Solkanu. Toda na zborovanju je bilo več zastav ko pa poslušalcev. Domačini so popolnoma odpovedali, ker so preveč razočarani nad sedanjim stanjem.

Slovensko učiteljske v Trstu. — Zavezniške oblasti v Trstu so sklenile ugoditi zahtevi slovenskega prebivalstva in bo v Trstu v kratkem ustanovljeno slovensko učiteljske. Za ravnatelja zavoda, ki se ustanavlja, je bil imenovan dr. Anton Kacin iz Gorice.

Obupal nad "svobodo". — V Lokvahn pri Sežani si je v obupu vzel življenje Jože Obersnel (po domače Mesarjev Pepi). Za časa "osvobodilne borbe" je vneto podpiral partizane, ko pa je sedaj videl, kakšno svobodo so prinesli komunisti, je raje šel v prostovoljno smrt. Na žalost ni to edini slučaj, ker se taki obupni koraki množe zlasti med tistimi, ki se vračajo v domovino iz raznih dežel Amerike, pa potem, ko pridejo domov, vidijo, kako hudo so nasledili komunistični propagandi, češ da je v domovini svoboda.

Birma v Idriji. — Pomožni škof msgr. Vovk je 9. novembra delil birmo v Idriji. Komunistične oblasti so delale vse mogoče težave, pa je k birmi prišlo v kljub temu 1500 otrok iz bližnje in daljnje okolice; oblasti so zlasti ovirale prevoz z avtobusi, zato so ljudje prišli z vozovi in tudi peš. Mnogi so hodili vso noč.

Slovenska politična stranka v Trstu. — Ob božičnih praznikih 1947 je bil v Trstu občni zbor Slovenske demokratske zveze.

Spremembe v beograjski vladi. — Tito je izvedel razne spremembe v vladi in sicer je najzanimivejša ta, da je odrinil iz vlade bivšega ljubljanskega bana dr. Draga Marušiča, ki je bil nad dve leti v dosedanjih vladah poštni minister. O tem, da se je Marušič položaj v vladi omajal, se je največ govorilo ob času procesa proti Nagodetu, vseuč. prof. dr. Furlanu in Sircu v Ljubljani sredi poletja 1947. Njegovo ime se je omenjalo, češ da je bil v zvezi zlasti s Furlanom, ki je bil na procesu obsojen na smrt, pozneje pa je bila smrtna kazen spremenjena v 20 letno ječo, oziroma prisilno delo. Na njegovo mesto je bil poklican dosedanji minister v ljubljanski vladi France Leskošek, ki bo odslej v osrednji vladi minister za industrijo. Dosedanji minister za industrijo Boris Kidrič pa je postal predsednik državne načrtnice komisije. — Pri tej spremembi v osrednji beograjski vladi je zanimivo to, da zastopata sedaj Slovenijo samo dva komunisti in da so iz vlade odstranili še zadnjega zastopnika, ki je bil OF-ar; dr. Marušiča so namreč smatrali za zastopnika bivših slovenskih liberalcev. Istočasno poročajo iz Slovenije, da se je začel poostrovati nastop komunistov proti "buržuj-skemu" krilu v OF; tako so bratu predsednika OF v Sloveniji Stanetu Vidmarju odvzeli, potem ko so že dobili njegovo tovarno, še njegovo vilo v Savljah, češ da jim je potrebna v reprezentančne namene. Stane Vidmar pa se je moral odseliti v hišo svojih prednikov v Ljubljani.

Titovsko ljudsko sodišče v Ajdovščini je obsodilo dolgoletnega župnika v Idriji Ludvika Likarja na 12 let ječe.

Borba proti komunizmu v Braziliji. — Brazilski parlament je s 181 proti 7 glasovom razveljavil mandate 76 komunističnim poslancem, 16 občin-skim svetnikom v Rio de Janeiru in enemu komunističnemu članu brazilskega senata. Že maja 1947 je brazilska vlada razpustila komunistično stranko, toda šele sedaj je bil v parlamentu sprejet sklep, da se komunističnim članom odvzamejo mandati.

Darujte za tiskovni sklad!

IZ OBEH AMERIK

Med Argentino in Venezuelo je bil sklenjen sporazum o tem, da bo Argentina izvažala v Venezuelo meso, iz Venezuele pa dovažala petrolej. Sporazum je silno važen, ker — kakor pišejo angleški listi — prvič uvaja argentinsko meso tudi na trge v Južni Ameriki. Dosedaj je bila glavni odjemalec argentinskega mesa Anglija in londonski listi pišejo, da bo morala angleška vlada še bolj omejiti obroke mesa, če bi Argentina odvažala meso še kam drugam. Najmanj četrtino vse mesne proizvodnje je dosedaj vsako leto pokupila Anglija.

Ameriške strokovne zveze, ki so bile dosedaj razdeljene na Zvezo držav latinske Amerike in za Zvezo severnoameriških držav, so se sedaj sklenile razširiti v enotno vseameriško strokovno zvezo delavstva. Te dni se v Limi vrši prvi kongres te nove velike strokovne organizacije. Značilno je to, da je bil z vodstva latinskoameriških strokovnih zvez odstranjen Lombardo Toleđano, vodja mehiških sindikatov in sicer zaradi tega, ker je bil preveč komunistično usmerjen in je skušal strokovno organizacijo latinskih ameriških držav spraviti pod komunistično kontrolo. Tokrat zastopa na tem kongresu argentinsko delavstvo socialistična strokovna zveza, ki pa ne šteje v deželi več ko 1200 članov, med tem Glavna argentinska strokovna zveza ne sodeluje. To odsotnost pa tako v Severni, kakor tudi v Južni Ameriki splošno obžalujejo in povdarjajo, da stališče, ki ga je zavzelo vodstvo Glavne strokovne zveze (CGT), popolnoma razumejo.

Volitve novega predsednika v Paragvaju obetajo biti zelo napete, kar dokazuje, da se v deželi še niso polegile posledice lanskega upora, ki je bil močno pod vplivom skrajne levice. Ob božiču je disidentska skupina stranke Co-

Na Tolminskem samo en zdravnik. — Komunistične oblasti ne puste živeti drugim, ampak samo tistim, ki so pokorni diktaturi. Zato je sedaj na vsem Tolminskem samo en zdravnik, ki računa za obisk bolnika v Bovcu 2500 dinarjev. Ljudje govore, da se godi slabše, kakor pa je bilo pod tolminskimi grofi.

Žalostno božičevanje v Sloveniji. — Naše ljudstvo je vedno z veliko pobožnostjo in s posebno ljubeznijo praznovalo božične praznike. Letos pa je bila velika značilnost teh praznikov ta, da so bile cerkve polne vernikov, toda v mnogih cerkvah ni bilo duhovnika in so morali verniki sami opraviti samo splošne molitve s petjem. Titovske oblasti so premnogo duhovnikov izgnale ali pa spravile v zapore. Čez Trst nam tudi poročajo, da niti en list v Sloveniji in na Hrvaškem ni niti z besedico omenil praznikov.

Davčni vijak. — Oblasti so silno zvišale davke kmetom; iztirjujejo pa celo davke za leto 1945. Kmete hočejo na ta način udariti dvakratno: pobrati jim denar; če ga pa nimajo, pa jih prisiliti, da morajo prodati, kar še imajo in jih tako čim bolj obubožati.

Odvzem živilskih kart. — Začetkom novembra so oblasti v Sloveniji pobrale živilske karte skoraj polovici ljudi; odvzeli so jih celo uradništvu na deželi, čes da imajo vsi ti ljudje možnost nabaviti si živila na prostem trgu (plačati morajo seveda dražje).

lorado skušala z zaroto preprečiti izvedbo bližnjih volitev in tako dobiti oblast v svoje roke.

Slovenci v Združenih državah so za leto 1948 zopet prejeli nov koledar "Ave Maria", ki ga izdajajo slovenski frančiškani v Lemontu, Illinois. To je sedaj že 35. letnik, ki prinaša uvodoma lep članek pod naslovom: "Slava Bogu na višavah", nato članek: "Mir, mir! O pridi nazaj na svet!" Koledarskemu delu sledi članek o "Slovenih in Katoliški cerkvi," "Zgodba o sreči," ki jo je napisal Mirko Kunčič, "Pojdite po vsem svetu" in "Kje so slovenski misijonarji", ki ga je napisal Ladislav Lenček; sledi članek "Malo več previdnosti, pa bi ne..." in najbolj zanimiv članek o sedanjih razmerah na slovenskih tleh, ki ga je napisal naš rojak, ameriški vojaški duhovnik Louis A. Baznik in ki ima naslov: "Kaj sem kot vojaški duhovnik doživel na slovenskih tleh". Med drugimi članki omenjamo prispevek: "Pojdite k Baragi", "Ljudje brez domovine", "Mrtvi dom", ki ga je napisal T. D. in ob koncu je naslovnik slovenskih duhovnikov v Združenih državah in naslovnik slovenskih župnij. Iz tega naslovnika se vidi, da imajo Slovenci v Združenih državah 41 župnij. Med slikami, ki so objavljene v koledarju, je slika slovenskega begunskega taborišča v Serviglianu v Italiji, slika o velikonočni procesiji v tem taborišču in slika o prenosu brezjanske Matere Božje nazaj v cerkev na Brezjah.

Volitve v Argentini. — V marcu v Argentini volitve v zakonodajna zastopstva. Te dni se je začela volilna kampanja.

Drobne novice

Ladja "Santa Fe", ki je priplula iz Genove dne 6. januarja, je pripeljala 19 Slovencev. Okrog 22. januarja priplujejo ladje "Buenos Aires" in "Mendoza", ki tudi pripeljata nekaj beguncev.

Največja skupina beguncev dopotuje z ladjo "Santa Cruz" okrog 20. januarja. Pripelje se jih okrog 280 in sicer je med njimi mnogo družin z več otroki. Imenik prihajajočih je na razpolago v pisarni Socialnega odbora, Austria 2307.

Romarski izlet v San Antonio de Padua se bo vršil v nedeljo dne 18. januarja. Kraj leži 20 km izven Buenos Airesa in sicer ob progi FCO. Vozni listek velja 1.20 pesa. Odhod iz Plaza Once ob 8.30 zjutraj. Pri Sv. Antonu bo sv. maša ob 10.30 in popoldne bodo pete litanje ob 17. uri.

Služba božja za Slovence. — Vsako nedeljo je sv. maša ob 10. uri na Avellanedu, M. Estevez 630. Popoldanska služba božja pa je na Paternalu, Paz Soldan 4924 in sicer ob 16.30.

Osebna kartoteka. — Socialni odbor sestavlja osebno kartoteko vseh slovenskih beguncev v Argentini. Ta kartoteka je nujno potrebna in zato prosimo

Naš naslov:

Začasno je naš naslov:
"SVOBODNA SLOVENIJA"
DUBLIN 4231, Dpt. B
Buenos Aires

V prihodnji številki bomo pa objavili naš stalni naslov.

ŠIRITE NAŠ LIST IN PRIDOBIVAJTE NOVIH NAROČNIKOV!

"SVOBODNA SLOVENIJA"

računa na Vašo podporo: zato darujte za Tiskovni sklad!

"SVOBODNA SLOVENIJA"

vabi vse slovenske podjetnike, da oglašujejo v našem listu!

"SVOBODNA SLOVENIJA"

sloni samo na razumevanju in naklonjenosti svojih prijateljev!

Pismo iz Koroške

Živel sem več kot dve leti med begunci v vseh koroških taboriščih in videl od blizu vse njihove težave in trpljenje, pa tudi njihovo podjetnost in trdno voljo, hoditi po poti, za katero so se odločili. Naši ljudje po taboriščih ne lenuharijo — živahno je kot na mravljišču. Veliko jih hodina delo izven taborišč, drugi pa delajo po taboriščnih delavnicah in svojih domovih, katere so si sami preuredili, da so vsaj približno podobni človeškemu stanovanju.

Zelo je razvita domača obrt. Posebno Spitalčani so ponosni na svoje Ribničane. Rešeta so na prvem mestu. Naredili so jih toliko, da so jih dnevno z avtomobili odvažali iz taborišča in kmalu preplavili vso Avstrijo z njimi — celo preko mej so romala ribniška rešeta. Razvito je tudi krtačarstvo in prednjači taborišče Lichtenstein pri Judenburgu. Po vseh izložbah, tudi na Dunaju, je videti krtače iz mecesnovih vejic

slehnega, da dostavi svoje podatke pisarni odbora, Austria 2307.

Rojakom, ki gredo domov. — Izvedeli smo, da se odpravlja domov v Jugoslavijo okrog 500 Slovencev. Vsi ti so že več let v Argentini in vsi ti so rojaki, ki so se iz Primroske pred fašizmom pred več ko 20 leti, tedaj tudi kot begunci, morali umakniti iz svojih domov v Argentino. Mi želimo tem Slovincem vso srečo na poti in smo prepričani, da se bodo doma lahko sami prepričali, kakšen je režim, ki je nadomestil tistega, pred katerim se oni pred 25 leti začeli bežati. Upamo, da bodo svoje vtise in izkušnje iskreno posredovali svojim rojakom, ki so še tukaj in ki mogoče ne marajo verjeti tega, kar mi pišemo o sedanjih diktaturi v domovini.

inkresja. Ker je v Avstriji veliko pomanjkanje metel, so se nekateri specializirali v tej stroki. Poleg teh lesenih predmetov dobiš v taboriščih delavnice za najraznovrstnejše predmete, čevljarske žblje, škafe, sode, likalnice, kuhinjsko posobo, copate itd. Če kočje Avstrijec dobro izdelane čevlje ali lepo obleko, potem ga pot zanese v slovensko taborišče, ker ve, da bo tam našel prvovrstne mojstre. Tudi ženski spol noče zaostajati za moškimi in ne drži rok križem.

Daleč naokrog so znane slovenske čipkarice, in šivilje, ki so znane kot umetnice, saj znajo iz starih cunj delati lepe nove obleke. Vsako taborišče eksportira marsikaj, česar današnja obubožana Avstrija ne premore. Če ura ne gre, če je radioaparat pokvarjen — potem gotovo to popravijo v taborišču. Zanimivo in pisano je življenje po naših taboriščih. S ponosom sem opazoval podjetnost naših beguncev, ki si z delom krajšajo težke ure, zraven pa nekoliko tudi materijelno olajšujejo življenje, saj bi ob kruhu, ki ga jim režejo njihovi varuhi in priznani "zaščitniki" trpeči po mačehovsko, že zdavnaj od lakote pomrli. Upajmo, da bodo mogli kmalu naprej, da se rešijo skrbi, ki jih teže in ljudi, ki jim že itak grenko življenje se bolj grene.

800 SLOVENSKEH BEGUNCEV V GRČIJI

Tito pošilja med borce generala Markosa obveznike jugoslovenske vojske. Tako je bilo tudi mnogo slovenskih fantov poslanih vojskovat se v Grčijo za komunistične namene. Toda slovenski vojščaki so hitro uporabili to priliko za beg iz "rdeče dežele" in tako je sedaj v Grčiji nad 800 naših beguncev.

ŠIRITE NAŠ LIST IN PRIDOBIVAJTE NOVIH NAROČNIKOV!